

Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Hakan Sarıçam

Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye, hakansaricam@gmail.com

Ahmet Akın

Sakarya Üniversitesi, Adapazarı, Türkiye, aakin@sakarya.edu.tr

Ümran Akın

Sakarya Üniversitesi, Adapazarı, Türkiye, umranovec@gmail.com

Azmi Bayram İlbay

Sakarya Üniversitesi, Adapazarı, Türkiye, ailbay@sakarya.edu.tr

Received: 02.09.2013; Reviewed: 20.11.2013; Accepted: 20.12.2013

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Constantin, Holman ve Hojbotă (2011) tarafından geliştirilen Motivasyonel Kararlılık Ölçeğini Türkçeye uyarlamak ve psikometrik özelliklerini incelemektir. Araştırmaya 539 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Türkçe ve İngilizce formlar arasında dilsel eşitlik (tutarlık) katsayısı .88 olarak bulunmuştur. Açımlayıcı faktör analizi sonucu KMO katsayısı .87, Bartlett Sphericity testi χ^2 değeri 611.798 ($p < .001$, $sd=78$) olarak bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizinde ölçeğin orijinal formula tutarlı olarak 13 maddeden oluştuğu ve maddelerin üç boyutta toplandığı görülmüştür ($\chi^2=141.85$, $sd= 60$, $RMSEA= .058$, $CFI=.85$, $GFI=.95$, $AGFI=.92$, $SRMR=.057$). Ölçeğin faktör yükleri .30 ile .61 arasında sıralanmaktadır. Ölçeğinin Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları ölçeğin bütünü için .69, alt ölçekler için .72, .70 ve .71 olarak bulunmuştur. Uyum geçerliği çalışmasında motivasyonel kararlılık ile umut arasında pozitif ($r= .34$) ilişki olduğu görülmüştür. Test-tekrar test korelasyon katsayısı .66 olarak bulunmuştur. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .31 ile .56 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlara dayanarak motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Motivasyonel kararlılık, doğrulayıcı faktör analizi, güdülenme geçerlik, güvenirlilik

The Validity and Reliability of the Turkish Version of the Motivational Persistence Scale

ABSTRACT

The aim of this research is to adapt the Motivational Persistence Scale (Constantin, Holman, and Hojbotă, 2011) to Turkish and to examine its psychometric properties. The research was conducted on 539 university. The correlation between the original and Turkish version of the scale was .88. Exploratory factor analysis showed that KMO measure of sampling adequacy of .87, and Bartlett Sphericity test $\chi^2= 611.798$ ($p < .001$, $df=78$). Confirmatory factor analyses demonstrated that 13 items yielded three factor as original form and that the three-dimensional model was well fit ($\chi^2=141.85$, $df= 60$, $RMSEA= .058$, $CFI=.85$, $GFI=.95$, $AGFI=.92$, $SRMR=.057$). Factor loadings ranged from .30 to .61. Cronbach alpha coefficient was found as .69 for whole scale, .72 .70, .71 for subscales. The relationship between motivational persistence and hope was .34. Test-retest reliability coefficient was .66 for whole scale. Corrected item-total correlations ranged from .31 to .56. Overall results demonstrated that Motivational Persistence Scale could be named as a valid and reliable instrument.

Keywords: Motivational persistence, confirmatory factor analysis, validity, reliability

EXTENDED SUMMARY

Motivation has been much discussed and theorized in educational psychology. Motivation is one of the most important prerequisites for learning and motivational persistence is a key for achievement. However, there are no scales so as to assess it in Turkey. The aim of this research is to adapt the Motivational Persistence Scale (Constantin, Holman and Hojbotă, 2011) to Turkish and to examine its psychometric properties.

Participants were total 539 university students 281 (52,2%) were female, 258 (47,8%) were male who were enrolled in different faculties of two university, in Turkey. Their ages ranged from 18 to 29 years and the mean age of the participants was 21.6 years.

Integrative Hope Scale: Integrative Hope Scale was developed by Schrank, Woppmann, Sibitz, & Lauber (2011) and was adapted to Turkish by Sariçam & Akın (2014). Results confirmatory factor analyses demonstrated that 23 items yielded 4 factors (Trust and confidence, Lack of perspective, Positive future orientation, and Social relations and personal value), as original form and that the four-dimensional model was well fit ($\chi^2=610.67$, $df=222$, $RMSEA=.062$, $CFI=.94$, $IFI=.94$, $NFI=.90$, and $SRMR=.063$). Factor loadings ranged from .25 to .67. In the concurrent validity significant relationships ($r= -.53$) were found between the Integrative Hope Scale and The Beck Hopelessness Scale. Cronbach Alfa internal consistency coefficients were found as .76 for overall scale and as .80, .71, .68, and .65, for four subscales, respectively. Moreover, Test-retest reliability coefficient was .89 and corrected item-total correlations ranged from .24 to .57. Overall results demonstrated that Integrative Hope Scale can be used as a valid and reliable instrument.

Motivational Persistence Scale: Original form of the Motivational Persistence Scale that was developed by Constantin, Holman and Hojbotă (2011), it is a self-report measure of motivational persistence levels. Scoring of the measure is based on a 5-point Likert-type scale ranging from in a very low degree to in a very high degree. Higher scores, therefore, indicate greater motivational persistence (range= 13–65). Results of exploratory factor analysis indicated that the model consists of three factors (long-term purposes pursuing, current purposes pursuing, recurrence of unattained purposes) and 13 items. The amount of total variance explained was 48,2%. Results of confirmatory factor analysis indicated that the model was well fit ($\chi^2= 150.47$, $sd= 62$, $CFI = .94$, $GFI = .94$, $AGFI = .91$, $RMSEA = .056$) and factor loadings ranged from .57 to .83. Cronbach alpha internal consistency coefficients of the scale were .79 for whole scale, .72 for sub-dimension of long-term purposes pursuing, .75 for sub-dimension of current purposes pursuing, .76 for sub-dimension of recurrence of unattained purposes respectively and the corrected item-total correlations ranged from .27 to .50.

Primarily the Motivational Persistence Scale was translated into Turkish by three academicians from English Language and Literature department. Before validity and reliability studies, to examine the language equivalency of the scale the correlations between Turkish and English forms were calculated. In this study exploratory factor analysis (EFA) was performed to examine the factor structure of the scale according to the data obtained from the Turkish students and confirmatory factor analysis (CFA) was executed to confirm the original scale's structure in Turkish culture. As reliability analysis re-test and internal consistency coefficients, the item-total correlations were examined. SPSS 17 and LISREL 8.54 were utilized for the analysis of data.

There is a significant correlation between the original and Turkish version of the scale in the equivalency was .88 ($p= .00$). Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) measure of sampling adequacy of .87 and a significant result on Bartlett's test of sphericity $\chi^2= 611.798$ ($p<.001$, $df=78$). Results of confirmatory factor analyses demonstrated that 13 items yielded three factors as original form and that the three-dimensional model was well fit ($\chi^2=141.85$, $df= 60$, $RMSEA= .058$, $CFI=.85$, $GFI=.95$, $AGFI=.92$, $SRMR=.057$). Factor loadings ranged from .30 to .61. Cronbach alpha internal consistency coefficient was found as .69 for whole scale, .72 for sub-dimension of long-term purposes pursuing, .70 for sub-dimension of current purposes pursuing, .71 for sub-dimension of recurrence of unattained purposes. In the concurrent validity significant relationships ($r= .41$) was found between the Motivational Persistence Scale and Integrative Hope Scale. Test-retest reliability coefficient was .66 for whole scale. Corrected item-total correlations ranged from .31 to .56.

As a result, it is possible to say that the Motivational Persistence Scale is a valid and reliable measurement tool to be used for the purpose of measuring motivational persistence levels of individuals. The scale could be used in the field of education, career counseling and psychology. The present research was carried out on the basis of data from university students. It would be possible

analyze the psychometric characteristics and the factor structure of the scale using in different samples such as teachers in further studies. Moreover, it should be used as efficient instruments in order to assess educational stress, academic locus of control and etc.

GİRİŞ

Dünyada insana yardım eden şey, tesadüf değil, azim ve sebatır.
Samuel Smiles

İnsan davranışlarının temelinde yer alan ihtiyaçlar, insanı harekete geçiren itici gücü yani güdüyü oluşturur (Guay ve diğerleri, 2010; Minner, Ebrahimi, & Watchel, 1995). Literatürde motiv olarak da geçen güdü: Bilinçli veya bilinçsiz olarak davranışın oluşmasına sebep olan, devamını sağlayan ve ona yön veren herhangi bir güç, bir etkinlik veya işin gizli nedeni, bireyleri bilinçli ve amaçlı davranışlarda bulunmaya iten dürtü veya dürtüler bileşkesi olarak tanımlanmaktadır (Gredler, 2001; Luthan, 1998; Us, 2007). Güdülenme yani motivasyon ise kişilerin belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kendi arzu ve istekleri ile davranışları ve çaba göstermeleridir (Eren, 2010; Koçel, 2005). Motivasyonu içsel ve dışsal olmak üzere ikiye ayıran teorisyenler içsel motivasyonu (intrinsic motivation), kişinin kendi içinden, kendi isteği ile başarılı olma arzusu olarak tanımlamaktadır (Ağca & Ertan, 2008). Dışsal motivasyon (extrinsic motivation) ise kişinin kendisi dışındaki faktörlerin harekete geçirdiği başarılı olma arzusudur (Önen & Tüzün, 2005). Eğitim psikologları bu durumu şöyle özetler: Birey hedefini gerçekleştirmek için başka bir deyişle başarmak için kendiliğinden çabalayarak var gücü ile uğraşır ise içten güdülenmiş; dıştan etkenler aracılığıyla çaba harcamaya ve uğraşmaya zorlanıyor ise dıştan güdülenmiş demektir (Deci, Koestner, & Ryan, 1999; Eryılmaz, 2013; Stipek, 1996; Stipek, Feiler, Daniels, & Milburn, 1995).

Örgüt psikolojisinde motivasyonun gerçekleşebilmesi için belirli bir eylemi yerine getirirken bireyin içsel ve dışsal etkenlerden aldığı güçle davranışlarında kararlılık göstermesi ve davranışlarını yönetmesi gerekmektedir (Barutçugil, 2004; Solmuş, 2000, 2004). Davranış bilimlerinde motivasyon gerçekleşmesi demek, bireyi gerçekte bir takım etkilere maruz bırakarak, onun bu etkiler olmadan önce göstereceği davranıştan başka bir biçimde hareket etmesi demektir. Böylece bireyin davranışlarında gözlenebilir bir değişikliğin meydana gelmiş olması, onun motive olduğunu göstermektedir (Eroğlu, 2004). Her bir tür motivasyon ayrı bir ihtiyacın tatmin edilmesine yöneliktir. Uyarılan motivasyon tarzı, davranışı biçimlendirir ve uyarılan motivasyon tarzında bir değişiklik, davranışta da değişiklik doğurur. Bu bağlamda hem örgüt psikolojisi ve eğitim psikolojisi hem de davranış bilimlerinin tanımlarından hareketle motivasyonel kararlılık, amaca ve başarıya ulaşmanın göstergesidir denilebilir (Pintrich, 2003; Pintrich & Schunk, 2002). Buna ek olarak eğitim psikologları öğrenmenin gerçekleşmesi için motivasyonel kararlılığın şart olduğunu ifade etmektedirler (Broussard & Garrison, 2004; Gredler, 2001; Linnenbrink & Pintrich, 2002; Stipek, 1996; Stipek ve diğerleri, 1995). Motivasyonel kararlılık, mevcut diğer ihtiyaçlara (fizyolojik, duygusal ihtiyaçlar vb) paralel olarak, belli bir ihtiyacın yoğunluğu tarafından belirlenir (Önen & Tüzün, 2005). Bu ihtiyaç ve gereksinimler kişiden kişiye önem ve derece olarak değişmektedir. Eğer bu ihtiyaçlar karşılanmaz ya da yerine getirilmez ise bireyde bir dengesizlik durumu oluşur. Kişi motivasyonel kararlılık yani azim sayesinde bu ihtiyaçları karşılayarak veya yerine getirerek dengeyi tekrar sağlamaya çalışır. Bu açıdan bakıldığında motivasyonel kararlılığın bir öz düzenleme mekanizması olduğu söylenebilir.

Batı kültürleri azim ve sıkı çalışmayı yüceltirken kolayca çabalardan vazgeçmeyi kötü bir özellik olarak kabul etmektedir (Hofstede, 2001). Protestan iş ahlakının bir sonucu olarak azim genellikle ayırt edicilik kaynağı, verilmiş, değiştirilemez bir özellik olarak kavramsallaştırılmaktadır Bununla birlikte, insanlar diğerlerine göre bazı görevlerde daha azimli olma eğilimindedir ve bu kişilerin önemli, heyecan verici hedefleri seçmek ve takip yetenekleri farklıdır (Akın ve diğerleri, 2012). Azim ve istikrar özgüllüğü tartışması gibi tartışmalar ve kavramın isimlendirilmesindeki çeşitlilik bu anlamda alan yazında bir birliğin olmasını önlemiştir. Bazı yazarlar azmi bir mizaç boyutu olarak görürken (Chess & Thomas, 1987; Cloninger, Przybeck, & Svrakic, 1991), diğerleri bu kavramı karakter modellerine dâhil ederek sebat (perseverance) kelimesiyle ele almışlardır (Londoner, 1972; Williams & De Steno, 2008).

Ülkemizde motivasyon ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde birçok motivasyon ölçeği gözlenmektedir. Dede ve Yaman (2008) tarafından geliştirilen Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği, öğrencilerin fen öğrenmeye yönelik motivasyonlarının belirlenmesinde; Karagüven (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan Akademik Motivasyon Ölçeği ile Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilen Akademik Güdülenme Ölçeği, öğrencilerin akademik motivasyon düzeyinin belirlenmesinde; Aydemir ve Öztürk (2013) tarafından geliştirilen Metinlere Yönelik Okuma Motivasyonu Ölçeği, ilköğretim 5. sınıf düzeyinde öğrencilerin metinlere yönelik okuma

motivasyonlarını değerlendirmede; Kazak Çetinkalp (2012) tarafından Türkçeye adapte edilen Durumsal Güdülenme Ölçeği beden eğitimi ders ortamlarında öğrencilerin durumsal güdülenme düzeylerini belirlemede kullanılmaktadır. Motivasyon ile ilgili bu ve bunlara benzer ölçme araçlarını belirli bir durum, olay ya da dersle ilgili motivasyon puanı vermektedir. Fakat motivasyonel kararlılık kavramı motivasyondan farklı bir yapıya sahip olup; yapılan incelemeler sonucunda ülkemizde motivasyonel kararlılık düzeyini belirlemeye yönelik bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Bu araştırmanın amacı Constantin, Holman ve Hojbotă (2011) tarafından geliştirilen Motivasyonel Kararlılık Ölçeğini Türkçeye uyarlamak, ölçeğin geçerlik ve güvenirliliğini incelemektir.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Bu araştırma iki farklı üniversitenin eğitim fakültesine ait çeşitli bölümlerde öğrenim gören 539 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Öğrencilerin 96'sı fen bilgisi öğretmenliği, 138'i okul öncesi öğretmenliği, 64'ü psikolojik danışmanlık ve rehberlik, 157'si sınıf öğretmenliği ve 84'ü sosyal bilgiler öğretmenliği bölümlerinde öğrenim görmektedir. Katılımcılar, 18 ile 29 yaş arasında bulunan ve yaş ortalaması 21.6 olan öğrencilerin 281'i (% 52,2) kız ve 258'ü (% 47,8) erkek öğrenciden oluşmaktadır.

Kullanılan Ölçme Araçları

Motivasyonel Kararlılık Ölçeği (Motivational Persistence Scale): Constantin, Holman ve Hojbotă (2011) tarafından geliştirilen ölçeğin orijinal formu 13 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin uyum indeksi değerleri ($\chi^2=150.47$, $sd=62$, CFI = .94, GFI = .94, AGFI = .91, RMSEA = .056) bulunmuş olup; maddelerin faktör yükleri .57 ile .83 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayıları ölçeğin bütünü için .79, uzun vadeli hedefleri takip alt ölçeği için .72, mevcut hedefleri takip alt ölçeği için .75, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt ölçeği için .76 olarak bulunmuştur. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .27 ile .50 arasında değişmektedir. Ayrıca, ölçüt geçerliği çalışmasında zihin meşguliyeti ile uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip arasında (sırasıyla $r= -.27$, $-.36$) negatif ilişki; döneklilik ile uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip arasında (sırasıyla $r= -.25$, $-.26$) negatif ilişki ve metanet-ilgi yoğunluğu ile uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip, ulaşılamayan hedefleri yineleme arasında (sırasıyla $r= .48$, $.36$, $.11$) pozitif; metanet-gayret sürekliliği ile uzun vadeli hedefleri takip, mevcut hedefleri takip, ulaşılamayan hedefleri yineleme arasında (sırasıyla $r= .62$, $.59$, $.18$) pozitif ilişkiler bulunmuştur.

Bütünleyici Umut Ölçeği (BUÖ): Schrank, Woppmann, Sibitz ve Lauber (2011) tarafından geliştirilen Bütünleyici Umut Ölçeği, Sarıçam ve Akın (2014) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinde orijinal formula tutarlı olarak 23 maddeden oluştuğu ve dört boyutta (güven/inanç, perspektif yoksunluğu, olumlu gelecek oryantasyonu ve sosyal ilişkiler/bireysel değer) uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2=610.67$, $sd=222$, RMSEA=.062, CFI=.94, IFI=.94, NFI=.90 ve SRMR=.063). Ölçeğin faktör yükleri .25 ile .67 arasında sıralanmaktadır. Ölçüt geçerliği çalışmasında ise bütünleyici umut ile umutsuzluk arasında negatif ($r= -.53$) ilişki olduğu görülmüştür. Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayıları ölçeğin bütünü için .76, dört alt ölçek için ise sırasıyla .80, .71, .68 ve .65 olarak bulunmuştur. Ayrıca test-tekrar test korelasyon katsayısı ölçeğin bütünü için .89 olarak bulunmuş ve düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının .24 ile .57 arasında sıralandığı görülmüştür.

İşlem

Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin uyarlama çalışması için ölçeği geliştirenlerden Ticu CONSTANTIN ile e-mail yoluyla iletişim kurulmuş ve ölçeğin uyarlanabileceğine ilişkin gerekli izin alınmıştır. Ardından ölçek Türkçe ve İngilizceyi ana dili gibi bilen 3 öğretim elemanı tarafından Türkçeye çevrilmiş ve daha sonra bu Türkçe formlar tekrar İngilizceye çevrilerek İngilizce ve Türkçeyi bilen 36 kişiye uygulanarak iki form arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Yine aynı öğretim üyeleri elde ettikleri Türkçe formlar üzerinde tartışarak anlam ve gramer açısından gerekli düzeltmeleri yapmış ve denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Son aşamada bu form, psikolojik danışma ve rehberlik ve ölçme ve değerlendirme alanındaki 4 öğretim üyesine inceletilerek görüşleri doğrultusunda bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu çalışmada Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin yapı geçerliği için elde edilen verilere açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. AFA çok sayıda değişkenden (maddeden) bu değişkenlerin birlikte açıklayabildikleri az

sayıda tanımlanabilen anlamlı yapılara ulaşmayı hedefler (Büyüköztürk, 2012). DFA kuramsal bir temele dayanarak çeşitli değişkenlerden oluşturulan faktörlerin gerçek verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirme amacıyla kullanılır (Büyüköztürk, 2012). Uyum indekslerinde genelde olduğu gibi GFI, CFI, NFI, RFI ve IFI için $> .90$, RMR için $< .05$ ölçüt olarak alınmıştır (Hu & Bentler, 1999). RMSEA için ise 0.08 kabul edilebilir uyum, ve 0.05 mükemmel uyum değeri olarak kabul edilmiştir (Brown & Cudeck, 1993). Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik analizleri için SPSS 17 ve LISREL 8.54 programları kullanılmıştır.

BULGULAR

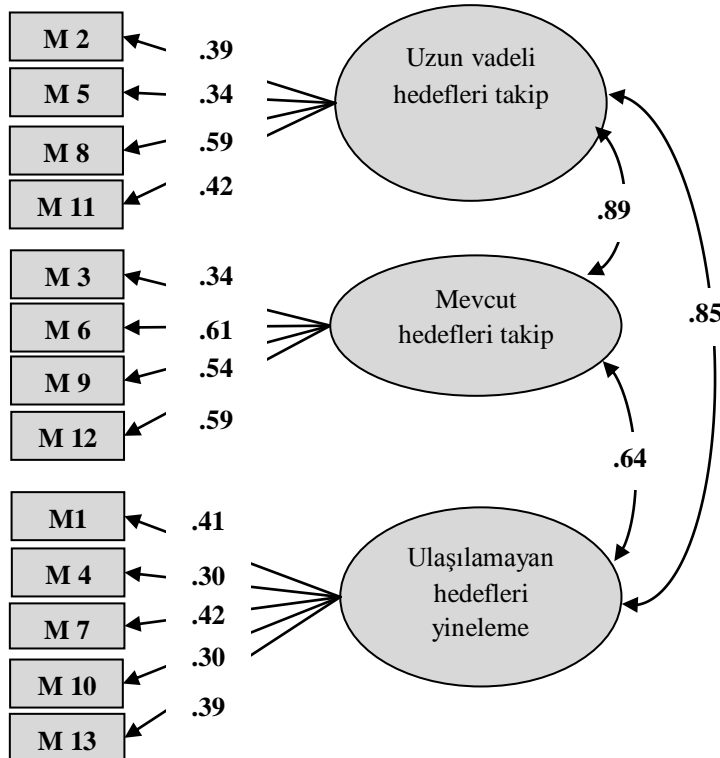
Dilsel eşdeğerlik

İngilizce ve Türkçeyi çok iyi bilen 36 İngilizce hazırlık sınıfı öğrencisinin İngilizce form puanları ile Türkçe form puanları arasındaki korelasyon katsayısı uzun vadeli hedefleri takip alt boyutu için $r = .81$, mevcut hedefleri takip alt boyutu için $r = .79$, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutu için $r = .80$, ölçeğin bütünü için $r = .88$ olarak bulunmuştur.

Yapı Geçerliği

Açımlayıcı faktör analizi. Ölçeğin yapı geçerliği için ilk çalışmada Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören 201 üniversitesinden elde edilen verilere açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucu KMO örneklem uygunluk katsayısı $.87$, Bartlett Sphericity testi χ^2 değeri 611.798 ($p < .001$, $sd = 78$) bulunmuştur. AFA yapılırken ölçeğin orijinali ile uyumlu üç faktörlü bir yapı elde etmek amaçlandığı için, temel bileşenler tekniği ile oblik döndürme faktör çözümlemesi sonuçları üç faktörle sınırlandırılmıştır. Analiz sonucunda toplam varyansın %62.31'ini açıklayan 3 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. 1. faktör (uzun vadeli hedefleri takip) toplam varyansın %19.44'ünü, 2. faktör (mevcut hedefleri takip) toplam varyansın %20.17'sini ve 3. faktör (ulaşılamayan hedefleri yineleme) toplam varyansın %23.70'ini açıklamaktadır.

Doğrulayıcı faktör analizi. Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin yapı geçerliği için uygulanan DFA sonucu üç boyutlu model için uyum indeksi değerleri ($\chi^2 = 141.85$, $sd = 60$, $RMSEA = .058$, $CFI = .85$, $GFI = .95$, $AGFI = .92$, $SRMR = .057$) olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri $.30$ ile $.61$ arasında sıralanmaktadır. Modele ilişkin faktör yükleri Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1: Motivasyonel Kararlılık Ölçeği'ne İlişkin Path Diagramı ve Faktör Yükleri

Ölçüt geçerliliği: Ölçeğin ölçüt geçerliği çalışmasında toplam Motivasyonel Kararlılık Ölçeği ile Bütünleyici Umud Ölçeğinin arasında pozitif ($r = .41$) ilişki olduğu görülmüştür.

Güvenirlik

Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı ölçeğin bütünü için .69, uzun vadeli hedefleri takip alt boyutu için .72, mevcut hedefleri takip alt boyutu için .70, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutu için .71 olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin test-tekrar test güvenirliği için ölçek 26 gün ara ile aynı çalışma grubundan 73 kişiye tekrar uygulandığında, iki uygulama arasındaki korelasyon katsayısı ölçeğin bütünü için $r = .66$, uzun vadeli hedefleri takip alt boyutu için $r = .69$, mevcut hedefleri takip alt boyutu için $r = .70$, ulaşılamayan hedefleri yineleme alt boyutu için $r = .68$ olarak bulunmuştur.

Madde Analizi

Motivasyonel Kararlılık Ölçeği'nin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının .31 ile .56 arasında sıralandığı görülmüştür. Bulgular Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Motivasyonel Kararlılık Ölçeği Düzeltilmiş Madde-test Korelasyonları

Madde	r_{jx}	Madde	r_{jx}
1	.45	8	.55
2	.36	9	.52
3	.33	10	.31
4	.32	11	.46
5	.36	12	.53
6	.56	13	.37
7	.46		

TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı Motivasyonel Kararlılık Ölçeğini Türkçeye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin geçerliği, yapı geçerliği ve benzer ölçek geçerliği ile belirlenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla uygulanan AFA sonucunda ölçeğin orijinal formda olduğu gibi 13 maddeden oluşan 3 faktörlü bir yapı elde edilmiş ve faktörler altında yer alan maddelerin tümünün orijinal formdaki faktörlere uygun bir dağılım sergilediği görülmüştür. Buna göre ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe versiyonunun faktör yapısıyla uyduğu söylenebilir. DFA sonucunda sonucunda ölçeğin üç boyutlu olarak iyi uyum verdiği görülmüştür çünkü uyum indeksi değerlerinin GFI, CFI, NFI, RFI ve IFI için $> .90$, RMSEA ve RMR için $< .05$ ölçütünü karşıladığından 3 alt boyutlu ölçeğin uyumunun iyi olduğu söylenebilir (Gorsuch, 1990; Hu & Bentler, 1999; Tinsley & Tinsley, 1987). Ayrıca benzer ölçek geçerliği (ölçüt geçerliği) çalışması sonucunda ise ölçeğin geçerli olduğu sonucuna varılmıştır. Ölçeğin güvenirliği ise Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı, düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ve test-tekrar-test korelasyon katsayısı incelenmiştir. Cronbach α iç tutarlılık güvenirlik katsayılarının kabul edilebilir düzeyde bulunması iç tutarlılığının yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Örneğin ölçeğin bütünü için iç tutarlılık güvenirlik katsayısı .70'ten küçük bulunmuştur. Cronbach α iç tutarlık güvenirlik katsayılarının .60 ile .70 arasında olması düşük güvenirlik olarak açıklanmakta fakat kabul edilebilir düzeyde olduğu belirtilmektedir (Baykul, 2000; Cronbach, 2004; Nunnally & Bernstein, 1994; Yıldız, 2011; Yurdağül, 2008). Buna ek olarak iç tutarlık güvenirliğin alt faktörlerde .70 ve üzerinde olması kabul edilebilirlik görüşünü desteklemektedir. Madde-toplam korelasyonunun yorumlanmasında .30 ve daha yüksek olan maddelerin, bireyleri ölçülen özellik bakımından iyi derecede ayırt ettiği (Büyüköztürk, 2012) göz önüne alındığında, madde-toplam korelasyonlarının yeterli olduğu görülmektedir. Son olarak test-tekrar test yöntemiyle elde edilen korelasyon katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir (Tabachnick & Fidell, 2007). On üç maddeden oluşan Motivasyonel Kararlılık Ölçeği 5'li Likert derecelendirmeye sahiptir ("1" Hiç katılmıyorum-"5" Kesinlikle katılıyorum). Ölçekten alınabilecek puanlar 13 ile 65 arasında sıralanmaktadır. Ölçekte yer alan alt ölçeklerin her birinden ayrı puanlar elde edilebileceği gibi ölçek toplam bir motivasyonel kararlılık puanı da vermektedir.

SONUÇ

Geçerlik ve güvenirlik çalışmalarından elde edilen bulgular Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Özellikle psikolojik danışma ve rehberlik sürecinde değerlendirmeye yönelik ipuçları verebileceği gibi bu süreçte danışanın kendisini tanmasına yardımcı ve ilişki kurulmasını kolaylaştırıcı bir araç (Akman & Korkut, 1993) olarak kullanılabilir. Örneğin, pozitif psikoloji temelli psikolojik danışmada veya bilişsel davranışçı terapilerde danışanın çalışmalarına yönelik motivasyon ya da kararlılık düzeyi bu ölçme aracı kullanılarak değerlendirilebilir. Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmalarından elde edilen bulgular çerçevesinde bazı önerilerde bulunulabilir. Öncelikle motivasyon ile ilişkili olabilecek çeşitli psikolojik yapılar (örneğin eğitim stresi, akademik kontrol odağı, stresle başa çıkma, kariyer geleceği gibi) ile arasındaki ilişkiler incelenebilir. Ayrıca ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yürütüldüğü araştırma grubu üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla ölçeğin geçerlik ve güvenirliği için farklı örneklemeler (örneğin öğretmenler) üzerinde yapılacak çalışmalar da son derece önemlidir.

Yazar Notları

Bu makale 9-12 Temmuz tarihlerinde İsveç'in Stockholm şehrinde gerçekleştirilen 13. Avrupa Psikoloji Kongresinde (ECP 2013) kısmen sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- Ağca, V., & Ertan, H. (2008). Duygusal bağlılık içsel motivasyon ilişkisi: Antalya'da beş yıldızlı otellerde bir inceleme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 110, 135-156.
- Akın, A., Gediksiz, E., Şahin, F., Özbek, R., & Toprak, H. (2013). Turkish version of the Motivational Persistence Scale. Paper presented at the 13th European Congress of Psychology (ECP 2013), 9-12 July, Stockholm, Sweden.
- Aydemir, Z. İ., & Öztürk, E. (2013). Metinlere Yönelik Okuma Motivasyonu Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İlköğretim Online*, 12(1), 66-76.
- Barutçugil, İ. (2004). *Stratejik insan kaynakları yönetimi*. İstanbul: Kariyer Yayınları.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve psikolojide ölçme: Klasik test teorisi ve uygulaması*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Bozanoğlu, İ. (2004). Akademik Güdülenme Ölçeği: Geliştirmesi, geçerliği, güvenirliği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 83-98.
- Broussard, S. C., & Garrison, M. E. B. (2004). The relationship between classroom motivation and academic achievement in elementary school-aged children. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 33(2), 106-120.
- Browne, M.W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136-162). Newbury Park, CA: Sage.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö., Kahveci, Ö., & Demirel, F. (2004). Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 207-239.
- Chess, S., & Thomas A. (1987). Temperamental individuality from childhood to adolescence. *Journal of Child Psychiatry*, 16, 218-26.
- Cloninger, C. R., Svrakic, N. M., & Svrakic, D. M. (1997). Role of personality self-organization in development of mental order and disorder. *Development and Psychopathology*, 9, 881-906.
- Constantin, T., Holman, A., & Hojbotă, M.A. (2011). Development and validation of a Motivational Persistence Scale. *Psihologija*, 45(2), 99-120.
- Çakır, E. (2006). *Anadolu öğretmen liselerinde okuyan öğrencilerin depresyon ve motivasyon düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Deci, E. L., Koestner, R., & Ryan, R. M. (1999). A meta-analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation. *Psychological Bulletin*, 125(6), 627-668.
- Dede, Y., & Yaman, S. (2008). Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 2(1), 19-37.
- Eren, E. (2010). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Eroğlu, F. (2004). *Davranış bilimleri*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Eryılmaz, A. (2013). Okulda motivasyon ve amotivasyon: Derse Katılmada Öğretmen Beklentiler Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(25), 1-18.

- Gorsuch, R. L. (1990). Common factor analysis versus component analysis: Some well known and little known facts. *Multivariate Behavioral Research*, 25, 33-39.
- Gredler, M. E. (2001). *Learning and instruction: Theory into practice*. (4th ed.). Prentice-Hall, Inc., Upper Saddle River, New Jersey.
- Guay, F., Chanal, J., Ratelle, C. F., Marsh, H. W., Larose, S., & Boivin, M. (2010). Intrinsic, identified, and controlled types of motivation for school subjects in young elementary school children. *British Journal of Educational Psychology*, 80(4), 711-735.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structural analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Karagüven, M. H. Ü. (2012). Akademik Motivasyon Ölçeğinin Türkçeye adaptasyonu. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(4), 2599-2620.
- Kazak Çetinkalp, Z. (2010). Durumsal Güdülenme Ölçeği (Situational Motivation Scale-SIMS)'nin Türkçe versiyonunun psikometrik özellikleri. *Türkiye Klinikleri J Sports Sci*, 2(2), 86-94.
- Linnenbrink, E. A., & Pintrich, P. R. (2002). Motivation as an enabler for academic success. *School Psychology Review*, 31(3), 313-327.
- Londoner, C. (1972). Perseverance versus nonperseverance patterns among adult high school students. *Adult Education*, 22, 179-195.
- Luthans, F. (1998). *Organisational Behaviour*. 8th ed. Boston: Irwin McGraw-Hill.
- Miner, J. B., Ebrahimi, B., & Wachtel, J. M. (1995). *How deficiency in management contributes to the United States' competitiveness problem and what can be done about it?* Human Resource Management. Fall.
- Önen, L., & Tüzün, B. (2005). *Motivasyon*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (2002). *Motivation in education: Theory, research and applications*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Pintrich, P. R. (2003). A motivational science perspective on the role of student motivation in learning and teaching contexts. *Journal of Educational Psychology*, 95, 667-686.
- Sarıçam, H., & Akın, A. (2014). Bütünleyici Umut Ölçeği Türkçe formu: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Adıyaman Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(15), 291-308.
- Solmuş, T. (2000). İnsan kaynakları yönetiminde bir uygulama alanı olarak motivasyon. *Türk Psikoloji Bülteni*, 6(19), 65-74.
- Solmuş, T. (2004). *İş yaşamında duygular ve kişilerarası ilişkiler: Psikoloji penceresinden insan kaynakları yönetimi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Stipek, D. J. (1996). Motivation and instruction. In D. C. Berliner & R. C. Calfee (Eds.), *Handbook of educational psychology* (pp. 85-113). New York: Macmillan.
- Stipek, D., Feiler, R., Daniels, D., & Milburn, S. (1995). Effects of different instructional approaches on young children's achievement and motivation. *Child Development*, 66(1), 209-223.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). Boston, MA: Pearson.
- Tinsley, H. A., & Tinsley, D. J. (1987). Uses of factor analysis in counselling psychology research. *Journal of Counselling Psychology*, 34(4), 414-424.
- Us, A. T. (2007). *İşletmelerde motivasyon*. İstanbul: İgiad Yayınları.
- Yıldız, G. (2011). *Akademik İyimserlik Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanabilirliğinin incelenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Williams, L., & DeSteno, D. (2008). Pride and perseverance: The motivational role of pride. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94, 1007-1017.

EKLER

EK: 1. Motivasyonel Kararlılık Ölçeğinin Türkçe Formu

	Lütfen her ifadeye mutlaka TEK yanıt veriniz ve kesinlikle BOŞ bırakmayınız . En uygun yanıtları vereceğinizi ümit eder katkılarınız için teşekkür ederiz. 1 (hiç katılmıyorum) ile 5 (kesinlikle katılıyorum)					
1	Sık sık eski problem veya projeler üzerinde yeni fikirler ortaya atarım.	1	2	3	4	5
2	Aylar süre etkinliklerde bile motivasyonumu korurum.	1	2	3	4	5
3	Günlük işlere odaklanmak için yeterli güce sahibim.	1	2	3	4	5
4	Zaman zaman vazgeçtiğim olanakları değerlendirmek için çeşitli yollar düşünürüm.	1	2	3	4	5
5	Uzun vadeli amaçlar beni gündelik zorlukları aşmak için motive eder.	1	2	3	4	5
6	Bir kere bir şey yapmaya karar verirsem bir buldok gibi hedefe ulaşıncaya kadar vazgeçmem.	1	2	3	4	5
7	Artık bir önemi kalmasa da, vazgeçmek zorunda kaldığım hedeflerimi düşünürüm.	1	2	3	4	5
8	Önemli projelerimin başarılı olup olmadığını ciddi biçimde takip ederim.	1	2	3	4	5
9	İş çok zor da olsa diğerlerinin vazgeçtiği işi sürdürmeye devam ederim.	1	2	3	4	5
10	Sık sık daha önce çalışmaktan vazgeçtiğim işleri düşünürüm.	1	2	3	4	5
11	Yıllarca çalışma ve sabır gerektiren fikir ve projelere zaman ve çaba harcarım.	1	2	3	4	5
12	Görev ne kadar zor olursa, onu bitirmek için o kadar azimli olurum.	1	2	3	4	5
13	Sırf başkaları istediği için önemli bir projeden kopmayı düşünmem.	1	2	3	4	5